

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2018 / SEURANTA 31.6.2018

Toimiala: Sivistystoimiala

Palvelualue: Perusopetus

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivinen sopimus on kasvatus- ja opetuslautakunnan ja toimialan välinen sopimus perusopetuspalveluista. Operatiivinen sopimus sisältää palvelualueen keskeiset toiminnalliset tavoitteet, tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit, työvoiman käytön ja laatutavoitteet mittareineen.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Se luo perustan oppilaan laajan yleissivistyksen muodostumiselle, vahvistaa oppimaan oppimista ja edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen. Perusopetus edistää kulttuurien sekä aatteellisten, maailmankatsomuksellisten ja uskonnollisten perinteiden sekä länsimaisen humanismin perinteen tuntemista ja ymmärtämistä. Elämän, toisten ihmisten ja luonnon kunnioittamisen rinnalla korostetaan ihmisarvon loukkaamattomuutta, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Sivistykseen kuuluu myös yhteistyö ja vastuullisuus, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvu hyviin tapoihin sekä kestävä kehityksen edistäminen.

Perusopetuksessa on 20.6.2018 järjestelmätiedon mukaan kaikkiaan 13506 oppilasta. Suomenkielisen perusopetuksen kouluja on 31. Niissä on oppilaita yhteensä 12022, kansainvälisessä koulussa on lisäksi 217 oppilasta. Palvelualueella toimii kolme yhteistyöaluetta. Oppilasmäärän kasvu jatkuu ja se on tällä hetkellä vuositasolla noin 200. Perusopetuksen oppilaista noin 14,4 % on vieraskielisiä. Opetettavia äidinkieliä on 27. Noin 13,2 % oppilasta tarvitsee erityistä tukea opinnoissaan. Turun perusopetuksessa on erikoisluokkatoimintaa mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa. Erikoisluokilla on oppilaita 2004, mikä on noin 16 % perusopetuksen oppilaista. Ulkokuntalaisia oppilaita on 441 (3,7 %)

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Sivistystoimiala on hankkinut uudet päätelaitteet vuosiluokille 4 ja 7 vuoden 2017 aikana. Laitteet tulevat oppilaille henkilökohtaisiksi kolmen vuoden käyttöajalla. Siten kaikilla 4.-9.-luokkalaisilla on päätelaite 1.8.2019 lukien. Varhaiskasvatuksessakin digitalisaatioon tulisi panostaa, vaikka siihen ei toistaiseksi ole luvattu valtakunnallista rahoitusta.

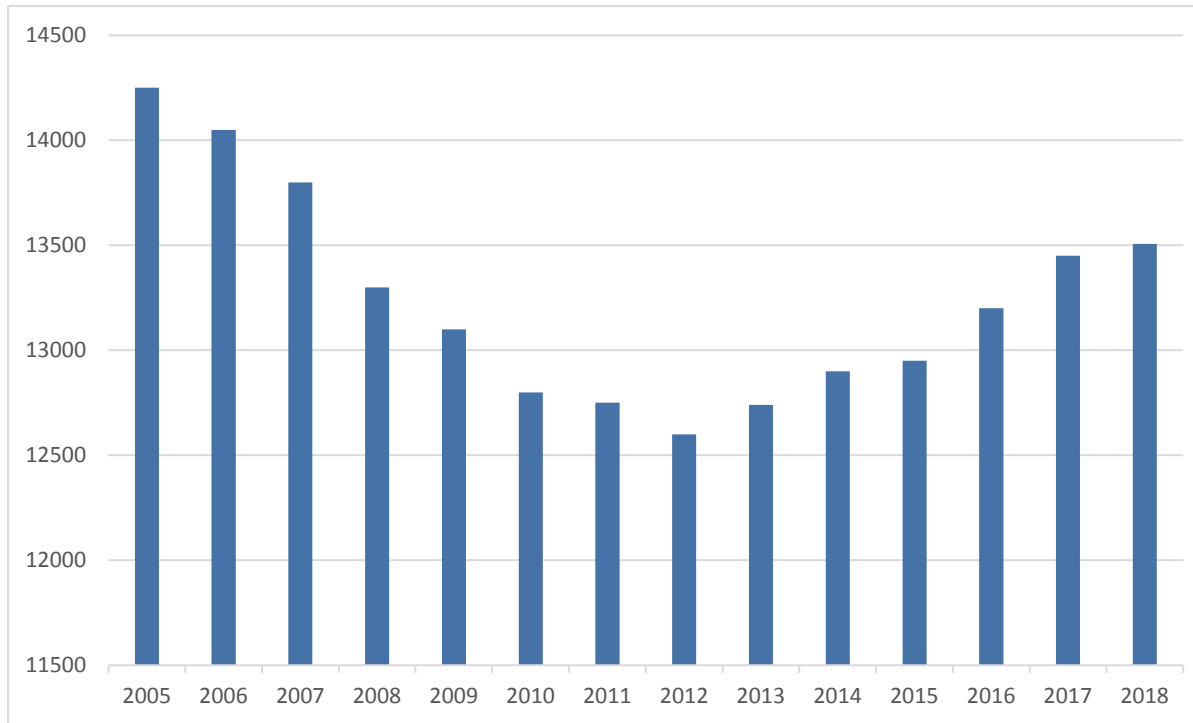
Sivistystoimiala huolehtii osaltaan koulutustakuun toteuttamisesta siten, että kaikille opinhaluisille voidaan tarjota opiskelupaikka.

Aikuisten perusopetuksen toimintamalli uudistetaan valtakunnallisesti vuoden 2018 aikana. Siirto osaksi ammatillista koulutusta.

Perusopetuslainmukainen aamu- ja iltapäivätoiminta siirtyy sivistystoimialalle siltä osin kuin se on ollut hyvinvointitoimialan järjestämää. Koulupsykologitoiminta on siirtymässä mahdollisen sote –uudistuksen myötä hyvinvointitoimialalta sivistystoimialalle. Lisäksi sivistystoimialan uima-opetus ja koulu liikunnanohjaus ovat siirtyneet vapaa-aikatoimialalle.

Perusopetuksen toimintaympäristö on oppilasmäärän osalta kehittynyt odotetusti..

Oppilasmäärän kehitys perusopetuksessa:

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Perusopetuksen yhteiseksi kehittämistavoitteeksi on asetettu osallisuuden kokemuksen vahvistaminen tehdyn laatukselyn tulosten perusteella. Seuranta: laatuksely. Voimakkaita fokusalueita ovat toimintakaudella olleet myös digitaalisuus ja toiminnallisuus joissa mm. henkilöstön koulutukseen ja laitteistoihin on kiinnitetty erityistä huomiota..

Terveyden edistämisen painopiste on kansallisen kärkihankkeen eli Liikkuva koulu -projektin toteuttamisessa yhdessä vapaa-aikatoimialan kanssa. Lisäksi kehitetään päiväkotien ja oppilaitosten kalusteita uusien oppimisympäristöjen ja paremman ergonomian edellyttämällä tavalla.

Vanhemmuuden tukeminen on sivistystoimialan perustoimintaa kaikilla palvelualueilla.

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2016	TA 2017	TA 2018	TOTEUTUNUT 31.6.2018	ENNUSTE 31.12.2018
Tulot	8.979	6.989	6.019	2.908	6.358
Menot	115.826	114.269	113.794	57.235	114.866
Netto	-106.847	-107.279	-107.776	-54.327	-108.508
Muutos-%		0,4	0,5		

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2016	TA 2017	TA 2018	TOTEUTUNUT 31.6.2018	ENNUSTE 31.12.2018
Htv	1250,7	1250	1269		
Palkat ja palkkiot	51.903.025	50 723 488	49.761.294	25.894.064	51.557.559

Sijaistus %	55,8 %	52 %	52 %		
Sairauspoissaolo%	3,2 %	3,0 %	3,0 %		

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Operatiiviset tavoitteet

Strategisesta sopimuksesta johdetut

Strategisen sopimuksen tavoite (viite)	Strateginen linjaus	Palvelualueen tavoite	TA 2018 mittari	TOTEUTUNUT 31.6.2018	ENNUSTE 31.12.2018	Mittarin seuranta-väli	Vastuuyksikkö
Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka	2.1.2.	Oppilaiden ja kotien osallisuuden vahvistaminen Varhainen puuttuminen ja kolmiportaisen tuen tehokas käyttö Kouluissa selkeät toimintatavat erilaisten ongelmatilanteiden hallintaan. Oppilaat tuntevat olonsa turvalliseksi ja kiusaamiseen puututaan heti.	Laadunarviointikysely Laadunarviointikysely Laadunarviointikysely Laadunarviointikysely	seuraava arviointi tammikuu 2019		joka toinen vuosi	Palvelu-aluejohtaja, erityispalvelupäällikkö, rehtori, opetushenkilöstö, oppilashuoltohenkilöstö
Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen	2.2.2.	Vahvistetaan digitaalista oppimisympäristöä perusopetuksen arjessa. Laaditaan ja otetaan käyttöön tieto- ja viestintäteknologian opetuskäytön strategia lähivuodeksi. Jokaiselle opettajalle tarjotaan tvt-opetuskäyttöä tukevaa koulutusta (tutorointi ja muu koulutustarjonta). Valmistellaan ja pilotoidaan formatiivisen arviointijärjestelmän käyttöä sähköisellä alustalla.	toteutunut / ei toteutunut	Laitehankinnat edenneet suunnitellusti. Suunnitelma on viimeistelyvaiheessa. Tutoropettajat toimivat ja koulutukset ovat käynnissä. Arviointijärjestelmä on valmis			Kaupunginvaltuusto, It-palvelut, TOP-keskus, palvelu-aluejohtaja, rehtorit, opetushenkilöstö

Terveiden elämäntapojen edistäminen (Liikkuva koulu)	2.1.1.	Peruskoulut mukana Liikkuva koulu – hankkeessa. Oppimisen toiminnallisuutta lisätään.	Koululaisten fyysinen toimintakyky (Move). Vertailu kansalliseen viitearvoon: 5 lk tytöt ja pojat 20 m viiva-juoksu	<p>Turun Liikkuva koulu –toiminta on paljattu kansallisesti.</p> <p>Yläkoulut ovat saaneet välineitä oppimisympäristöjen toiminnallistamiseksi.</p> <p>Yhteensä Turun LK-harrasteryhmiä on ollut 220 h ja harrastajien määrä on ollut noin 2800 oppilasta viikossa. Lukuvuoden aikana on pidetty n. 4000 harrastetuntia. Harrastetoiminnan mallissa on edistetty oppilaiden perusliikuntataitoja.</p> <p>Turku/Suomi Tytöt 31/36%, pojat 38/39%</p> <p>Tytöt 34/32%, pojat 52/44%</p>	1 vuosi	Rehitorit, opetushenkilöstö, hankekoordinaattorit, Vapaa-aikatoimiala, 3. sektori
--	--------	---	---	---	---------	---

		Kouluissa yhdysopettajamalli toimii. Henkilökunta koulutetaan liikunnallisiin opetusmenetelmiin.	vauhditon viisi-loikka ylävartalon kohotus Etunojapunnerrus - Heitto-kiinniottoyhdistelmä Toteutunut / ei toteutunut	Tytöt 32/40 %, pojat 43/44% Tytöt 30/22%, pojat 23/20% Tytöt 40/38%, pojat 37/39% Yhdysopettajamalli luotu ja toiminnassa. Koulutukset toteutuneet.			
Lisätietoja:							

4.2 Projektit

Korvataan alla oleva tavoitetaulukko seurantataulukolla Thinking Portfoliosta ajettavalla seurantaraportilla. Ohjeet täältä:

<https://dotku.turku.fi/vuosijohtaminen/ohjeet/prosessikohtaisetohjeet/Toiminnan%20seuranta/Ohje%20seurantaraportin%20ajamiseen%20Thinking%20Portfoliosta.pptx>

Strateginen hanke	Projekti	Vaihe	Hyötytavoitteet	Alku (P3)	Loppu P6	Strategiakytkös
Sito/Terveiden elämäntapojen edistäminen	Et sä mittään kerhoon lähtis	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Hanke tukee oppilasyhteistyöverkoston aktivoitumista, oppilahuoltotoimintaan osallistuvien sekä koulujen yhteistyötä ja erityisesti kerhotoiminnan kehittämistä erilaisissa ja erikokoisissa kouluissa. Hanke tukee sivistystoimen strategiaa sekä	18.5.2017	31.12.2019	2.1.2 Lisätään tuottavuutta teke-mällä ehkäisevästä työstä kai-ken toiminnan kivijalka

			myös merkittävästi kodin ja koulun yhteistyötä			
Sito/Terveiden elämäntapojen edistäminen	Liikkuva koulu 2017	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Koulupäivän aikaisen aktiivisuuden edistäminen ja istumisen vähentäminen (arjen aktiivisuuden edistäminen, aktiivinen ja toiminnallinen oppiminen, koulupäivän rakenne, liikkumaan aktivoiva harrastetoiminta koulujen aamu- ja iltapäivissä sekä lasten, nuorten, koulun koko henkilökunnan ja huoltajien osallistaminen, liikkumaan aktivoivien olosuhteiden luominen)	1.8.2017	31.12.2018	2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Käytössä olevien digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen ja tarpeen mukaan niiden uudistaminen/vaihtaminen.	31.8.2016	31.12.2018	2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääomaturvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää koulutusta
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Disco idipsum - yhdessä oppiminen	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Perusopetuksen opettajien käytössä on räätälöityjä, uuden opetussuunnitelman hengen ja tavoitteiden mukaisia, tutkimusperustaisia pedagogisia toimintamalleja, joiden pohjalta opettaja voi edelleen kehittää omaan opetukseensa sopivia sovellutuksia sekä syventää osaamistaan. Näin varmistetaan, että teknologian käyttö on tiukasti OPS-perustaista, eikä irrallista puuhastelua. Myös opettajien väliseen verkostoitumiseen, vertaisoppimiseen ja yhteisölliseen suunnitteluun on syntynyt toimintatapa sekä yhteistyö yliopiston ja kumppanikuntien kanssa on syventynyt. Hankkeen tuotoksena syntyy myös uuteen opetussuunnitelmaan perustuva, yleisiä pedagogisia perusteita avaava digitaalinen aloitusopas kaikille opettajille, joiden luokassa otetaan käyttöön henkilökohtaiset päätelaitteet. Perusopetukseen saadaan oppijalähtöisiä kehittämisideoita ja toimintatapoja, joita opetta-	30.11.2016	31.12.2018	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

			jatiimit jalostavat eteenpäin pedagogisten mallien kehittämisen ja testaamisen myötä.			
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Open merkit	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	500-700 täydennyskoulutuspäivää valtion avustuksella rahoitettuna. Opettajien TVT- osaaminen laajenee ja syvenee merkittävästi. Tieto- ja viestintäteknologian pedagoginen käyttö uusien opetussuunnitelmien tarkoittamalla tavalla toteutuu paremmin. Koulutusprojektissa pyritään motivoimaan opettajia pitkäkestoisempiin koulutuskokonaisuuksiin mahdollistamalla oma valinnanvara ja runsas tarjonta.	10.2.2016	31.12.2018	2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	PaikkaOppi Plus 2	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Hankkeen päätavoitteena on PaikkaOppi-palvelun käytön edistäminen ja juurruttaminen koulujen käyttöön yhtenä arkipäiväisenä työkaluna sekä käytännön oppimistilanteissa testattujen, oppiaineita integroivien pedagogisten mallien levittäminen yleissivistävään opetukseen. Painopiste hankkeessa on vahvasti valtakunnallinen. Lisäksi hanke jatkaa tietoisuuden lisäämistä paikkatiedosta ja geomeidiasta eri oppiaineiden keskuudessa.	1.8.2016	31.12.2018	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Perusopetuksen päätelaitteprojekti	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Tieto- ja viestintäteknologian käyttö opetuksessa ja oppimisessa on luontevaa, kun päätelaitteet ovat aina saatavilla, kun niitä tarvitaan. Oppilaiden taito hyödyntää digitaalisia välineitä paranee merkittävästi. Päätelaitteiden määrä, mutta samalla voidaan vähentää OPAS-työasemien määrää ja vapauttaa suurin osa perusopetuksen tietokonealuokkaloista muuhun käyttöön. Digitaalisten oppimateriaalien hyödyntäminen mahdollistuu.	31.8.2016		2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauskäytön kehittäminen	Schola Tutor Aboensis	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Koulutuksen tarkoituksena on varmistaa, että kaikilla tutoropettajilla on vahva uuden OPS:n tuntemus, valmiudet toimia pedagogisena kehittäjänä ja vertaiskouluttajana kollegoilleen sekä tehtävän vaatimat digitaaliset taidot. Yhteisellä koulutusohjelmalla varmistetaan koulujen tasa-arvo ja että kaikki tutorit toimivat yhdenmukaisten tavoitteiden suuntaisesti ja samojen pedagogisten peruseräpäätösten pohjalta. Koulutuksessa luodaan myös verkostomaisen toiminnan pohja.	15.11.2016	31.12.2018	2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauskäytön kehittäminen	Tutor Aboensis - Turun uuden perusopetuksen tutoropettajat	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Tehtäviinsä koulutetun tutoropettajaverkoston avulla yhteisöllistä toimintakulttuuria jalkautetaan jokaisen opettajan tasolle sekä tuetaan pedagogiikan uudistumista kaupungin kaikissa peruskouluissa. Samanaikaisesti Turussa toteutettavan teknologiainvestoinnin mahdollistamana opettajia ohjataan uuden opetussuunnitelman mukaiseen, harkitun tarkoituksenmukaiseen tieto- ja viestintäteknologian opetuskäyttöön. Tutortoiminnalla kehitetään henkilöstön osaamista sekä toteutetaan yhteisopettajuutta ja vertaistukitoimintaa.	15.11.2016	31.12.2018	2.2.7 Vuonna 2017 nuorisotakuu toteutuu laajan poikkihallinnollisen yhteistyön tuloksena
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauskäytön kehittäminen	Uusi PaikkaOppi	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Tuloksena syntyvä uusi PaikkaOppi on uutta pedagogiikkaa tukeva kansallinen opetuksen digityökalu, jolla on myös koulutusvientipotentiaalia. Uudella koulutuskäyttöön suunnitellulla, vakaasti toimivalla ja dynaamisella kartta-palvelulla on säännöllisesti päivittyvät kotimaiset aineistot, se tukee avoimen datan ja rajapintayhteyksien käyttöä ja se soveltuu eri päätelaitteille. Palvelu tarjoaa luontevan tavan integroida eri oppiaineita ja vahvistaa koulujen digitalisaatiota. Hankkeen päättyessä PaikkaOppi on kansallisesti tunnustettu opetuksen digitaalinen palvelu.	30.11.2016	31.12.2018	3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Digitaalisten palvelujen kehittäminen (Dipake)	Tulevaisuuden älykkäät oppimisympäristöt	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Tavoitteena on vahvistaa oppimiseen sekä erilaisiin älykkäisiin fyysisiin ja virtuaalisiin oppimisympäristöihin liittyviä palveluja, tuotteita ja teknologioita kehittävien ja tarjoavien yritysten (startup- ja pk-yritykset sekä veturiyritykset) liiketoimintamahdollisuuksia	1.9.2017	30.4.2020	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä 2.2.2. Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen
Yhteensä 1 203 450 €						

5 Tunnusluvut

5.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2016	TA 2017	TA 2018	TOTEUTUNUT 31.6.2018	ENNUSTE 31.12.2018	Seu- ranta- väli
Perusopetuksen oppilaskohtaiset kulut (Sisältäen erityisopetuksen ja sairaalaope- tuksen)		8088	8020	8050	8060		

Tunnusluvun tyyppi: V= Volyymi; L/V=Laatu/vaikuttavuus; S/P=Saataavuus/peittävyys; T/T=Tuottavuus/taloudellisuus